

DOMOVINA

Upravništvo in uredništvo »DOMOVINE« Ljubljana,
Knafljeva ul. št. 5. II nadstrop., telefoni od 3122 do 3126
Račun poštne hranilnice, podruž. v Ljubljani št. 10.711.

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9., polletno 18., celo-
letno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12,
polletno 24, celoletno 48 din. — Amerika letno 1 dolar.

Kadar je vojna, ne klepeči lahkomišlno

V prestolnici ene izmed vojskujočih se držav je bila te dni odprta razstava, ki bi se prav tako lahko odprla v katerikoli nevtralnemu državi, saj danes v Evropi ni nobene države, ki bi mogla z gotovostjo trditi, da je vojni vrtinec ne bo zajel. Vojaki dotične države so priredili razstavo propagandnih letakov in lepakov pod geslom »Drži jezik za zobmi.« To geslo velja predvsem za vojake, ki odhajajo na dopust, potem za vse, ki dobivajo pisma z bojišča, in za delavce v tvornicah vojnih potrebščin. Nič manj ne velja gorno geslo za tiste državljane, ki ljubijo gostobesednost in so srečni, ako lahko preneso kako novost, pa naj bo še tako neumna in nesmiselna. Letaki in lepaki nazorno kažejo, kakšne posledice lahko imajo navidez prav nedolžni pogovori. Kažejo nam, moža, žensko ali vojaka v tramvaju, v gostini ali kje drugje, ki ničesar hudega sluteč vsemu svetu pripoveduje na dolgo in široko, kaj je vse videl in slišal. Na ta način dobiva sovražnik dragocene podatke, da lahko bombardira važne zgradbe ali potaplja ladje. Na odlično izdelanem letaku je slika razsrjenega vojaka, ki z roko kaže na dolgo vrsto lesenih križev ob vojaških grobovih. Pod sliko pa je napis: »Vidiš, klepetulja, to je tvoje delo!« Drugi letak priporoča: »Bodite nemi kakor ribe!« Tretji ukazuje: »Molči, kajti vsaka beseda lahko ubije branitelja domovine!« Različnih napisov take vsebine je brez konca. Med letaki predstavlja eden dete, ki piše s kredo po zidu: »Sovražnik vas poslušaj. Moj očka je na bojišču. Molčite, ne ubijte ga!«

Prireditelji razstave so posvetili poseben oddelek vojnemu ogledu. »Vohunstvo živi in dela. To ni samo snov za romane!« je napisano nad tem oddelkom. Med razstavljenimi rečmi so razna sredstva, ki se jih vohuni poslužujejo pri svojem poslu. Tako kos mila, v katerem je bilo skrito s skrivno pisavo napisano poročilo, drobčkan kovinski predmet, ki ga je vohun pogoltnil v trenutku aretacije; v tem predmetu, ki je bil votel, so našli cigaretni papirček, nadrobno popisani z velevažnimi vojaškimi podatki. Dlje vrsta votlih svinčnikov, ki so služili za prenos poročil, raznih potrebščin, ki so bile zlorabljene na enak način, majhnih kovčegov z dvojnimi dnom, lesenih ženskih votlih pet in vsega podobnega, kar se človek le more domisliti. Znano je tudi, da ima vohun potne listine v najlepšem redu. Včasih je kaka oseba prav zato sumljiva, ker ima vse listine v preveč lepem redu. Med listinami ogleduhov so razstavljeni tuji potni listi, na primer ameriški s sliko lepega mladega moža, nizozemski potni list s sliko lepega dekleta in tako naprej. Na vsaki izmed teh listin je prilepljen listek s kratkim sporočilom: Kot vohun ustreljen.

Več letakov je posvečeno klepetavosti po telefonu. V tem pogledu največ greše ženske. Vesela, da je mož prišel na dopust, steče lahkomišlno žena takoj k telefonu in sporoči vsem prijateljicam, da je prišel mož od tam in od tam, da je tam zelo hudo ali pa da je tam čisto na varnem. Kriv je seve-

da tudi mož, če ji kaj takega zaupa. Matere, sestre in neveste naj ne pripovedujejo, kje služi njih sin, brat ali ženin. S tem ga lahko pogube.

Za človeka v zaledju molk ni samo dolžnost, marveč naravnost usluga narodni obrambi. Klepetavi ljudje postanejo nehote in nevede izdajalci in posredni morilci svo-

jih prijateljev, znancev in sorodnikov. Oni s svojim neugnanim jezikom kličejo nesrečo nad svojo lastno glavo in nad svoj dom, da si se tega v svoji nedozorelosti ne zavedajo. Vohunstvo je namreč dandanes tako zelo razvito in gre v take podrobnosti, da se preprostem državljanu niti ne sanja, kaj se da vse sklepati iz njegovega neodgovornega govoričenja.

V današnjih časih bi bila taka razstava lahko kjerkoli na svetu, saj na vsem svetu ni države, ki bi lahko rekla: »Nas ne bo doletela vojna vihra.« Zato veljaj vsem! »Molči!«

Narodni ponos in junaštvo

Narodni ponos je tisto, kar veže pripadnika enega naroda, ene države v močno enoto. Ljudje, ki so ponosni na svoj narod, tudi niso strahopetni. V »Svobodni misli«, ki izhaja v Nikšiču, objavlja Milan Terić svoj pogovor z dvema preprostima možema, ki sta se bila izkazala v svetovni vojni. V zadevnem članku govori med drugim:

»Pogovarjal sem se z neukim človekom iz naroda. Nosil je Danilov red. Obilicevo kolajno za hrabrost in še polno drugih odlikovanj. Bil je na glasu slovečega junaka. Vprašal sem ga: »Kaj te je vodilo, stricek, da si postal junak?«

»Srce,« so mi rekli vsi prisotni.

»Ne samo srce,« je odvrnil junak. »Mislim sem, da je pač malo upanja, da se živ vrnem. Vojna je in kdor gre v vojno, lahko pade. In če že moram umreti, sem mislil sam pri sebi, naj pač umrem kakor junak. Naj nihče ne omadežuje mojih otrok ali sorodnikov z menoj, češ da sem bil strahopetec.

Vidite, to me je pripravilo, da sem bil junak.«

Prav isto mi je rekel neki šumadinski kmetovalec, rezervni podpolkovnik, ki je šel v vojno kot narednik-vodnik in si je priboril Karadjordjevo zvezdo.

Preprosti ljudje znajo pojmovati odgovornost, ki jim pripade v usodnih in zgodovinskih trenutkih.«

Kaj žalostna prikazen je vojak, sicer mlad in čvrst, a je ves prepadel in bled že, ker mora služiti vojake, čeprav ni vojne. Narodni ponos in srce na pravem mestu je treba imeti. Kadar te kliče domovina, bodi junak, bodi mož. Če je že treba umreti, naj bo smrt junaška, da ne bodo še po tvoji smrti govorili o tvoji strahopetnosti in se tvojim svojem posmehovali, kakšen figar si bil.

Pa še eno velja: Države, ki imajo mnogo narodno ponosnih in hrabrih mož, sovražnik ne napade rad.

Kje so vzroki zavezniških porazov

Beograjska »Politika« razpravlja o vzrokih vojaških neuspehov Anglije in Francije ter ugotavlja, da so zavezniki do leta 1935. zapirali oči pred dejanskim položajem. Od leta 1935. dalje pa nimajo zavezniki nobenega razloga za izgovore. Tega leta jim je Nemčija odkrito zaklicala: Varujte se, ker brusim svoj meč proti vam. Od takrat je preteklo pet let. Nemčija si je izgradila brez zlata in brez sirovin naravnost orjaško oboroženo silo, ki ni samo velika po količini nagomiljenega orožja, temveč tudi po novih vrstah orožja, prav tako pa tudi zaradi povsem spremenjenega načina vojskovanja. kakršnega je omogočila raba novega orožja.

Nemci so se zavedali, kakor nadaljuje »Politika«, da slone vsi vojni načrti zaveznikov na vojni mornarici in na utrdbah. Zato je bilo razumljivo, da so sami zgradili svoj način vojskovanja na povsem nasprotnih osnovah. Proti prostoru morja je postavila Nemčija prostor zraka. Proti francoskim utrdbam je postavila ureditev svojih silnih oklopnih edinic, proti angleški mornarici pa svoje letalstvo. Proti obrambnemu načinu vojskovanja je postavila brezpogojno napadanje.

Na teh osnovah je začela Nemčija graditi

svojo oboroženo silo pred očmi vsega sveta. Vojaški strokovnjaki in vodilni nemški politiki vsega tega niso prav nič prikrivali, temveč so o najbolj daljnosežnih vprašanjih nemških načrtov javno razpravljali. O tisočih letalih in tankih je bilo dovolj govora že takrat, ko še ni bilo ne duha ne sluha o udaru preko Daladierjeve črte pri Sedanu (ob belgijski meji). V Nemčiji so govorili in pisali o padalcih, zračni pehoti, o velikanskem številu tankov mnogo prej, kakor pa se je vse to orožje izkazalo na Poljskem, Norveškem, pred Rotterdamom in pred prebojem na zapadu.

Vsak nepristranski opazovalec mora danes priznati, da doslej nemška vojska ni uporabila še niti enega orožja, o katerem Angleži in Francozi ne bi bili pravočasno dovolj obveščeni. Nemčija je zmagala z letali in tanki, za katere je svet že davno vedel.

Resnica je, da je nemško vrhovno vodstvo delovalo z večjim številom letal in tankov, kakor se je pričakovalo. S tem pa so morali zavezniški generalni štabi od vsega početka računati, saj morajo vsi strateški načrti računati ob priliki sovražnosti z večjimi količinami raznega orožja pri sovražnikovi vojski.

kakor pa so bile znane v miru. Sicer pa so Nemci pred nastankom vojne čisto javno povedali, da so močnejši po oborožitvi in številu razpoložljivih čet kakor Francozi in Angleži skupaj.

Kaj so počeli Francozi in Angleži od leta 1935. do zdajšnega poloma? Kako so uporabili dragoceni čas petih let in vse svoje bogastvo v denarju in materialu? Ali so pravilno izrabili vse dragocene izkušnje in sposobnosti svojih narodov, da bi zavarovali svoje države pred pretečo nevarnostjo, ki je naraščala od dne do dne ko črni oblak? To so vprašanja, ki jih postavljata danes angleški in francoski narod, katerega sinovi so s svojimi telesi pokrili bojišča v zadnjih tednih. Ta vprašanja pa postavlja danes tudi ves svet. Zakaj niso izrabili zavezniški dragocena časa? Zakaj so varali sebe in druge, da je nemška oborožena vojska samo zlepjenje in da so podatki o 20.000 letalih in desetisoč letalcev samo pravljice? Zakaj so varali svet, da imajo Nemci vsega skupaj samo 3000 letal za borbo in da so njihovi tanki slabše kakovosti? Zakaj so neprestano govorili o notranjih slabostih Nemčije in napovedovali, da bo nastala v Nemčiji notranja revolucija, kakor hitro se bo začela vojna? Odgovora na vse to ni mogoče najti. Da bi bila zavezniška poročevalska služba tako slaba, skoro ni mogoče misliti.

Naposled pa je tu še eno dejstvo: primer Poljske. Ves svet je videl ob začetku poljsko-nemške vojne, kako so navalila nemška letala in tanki na poljsko vojsko. Zaman so bila pričakovanja tistih, ki so mislili, da bodo ostala na polovici poti. Nemška letala in tanki so zdvijali preko poljskih ravnin kakor vihar in zlomili junaški odpor poljske vojske. Borba je trajala vsega samo 18 dni.

Toda zlom Poljske in vsi dokazi nove nemške moči niso odprli oči Francozom in An-

gležem. Namesto da bi se začeli resno pripravljati na odločilni spopad, so začelo dokazovati svetu, da so bili vzroki poljskega zloma vse drugi, samo ne nemška sila. V uradnih poročilih so prepričevali svet, da ni pripisati prevelikega pomena delovanju nemškega letalstva v poljski vojni kakor tudi ne delovanju nemških oklopnih divizij. Zatrjevali so, da je bil glavni vzrok poljskega zloma nesposobnost poljskega vojnega vodstva. Krivili so za poljski poraz Rydz-Smigleja, Becka, poljske stratege, raztegnjeno fronto in podobno. Molčali pa so o udarni sili napadalnih nemških oklopnih divizij in o novem nemškem načinu vojskovanja, slonečem na izrabljanju novega orožja. To vztrajno potiskanje glave v pesek je edini odgovor na vsa vprašanja, kaj so delali zavezniški po zlomu poljske vojske lansko leto.

V teh usodnih osmih mesecih bi lahko zapadni zavezniški mnogo popravili in uredili, kar so svoječasno zanemarili. Potrebno pa je bilo razumevanje dejanskega položaja in potrebna resna volja za odločilne korake.

Tako je svet doživel, da niso imeli zavezniški niti polovice toliko letal kakor nemška vojska, ko je pričela 10. maja svoje orjaške napade. Francosko vrhovno vojno vodstvo pa niti še ni rešilo vprašanja osnovanja samostojnih oklopnih divizij, temveč se je zadovoljevalo s tem, da jih je pustilo razbiti na številne podrejene oddelke, ki so služili samo kot pomožno orožje. V tem vprašanju niso bili storjeni nikaki sklepi in so se odgovorni činitelji zadovoljevali s tem, da so celo vprašanje preučevali. Isto velja za dolgo vrsto drugih usodnih vprašanj, ki bi jih morali rešiti z bliskovito naglico in brez odlaganja.

Tako je mogla siromašna Nemčija v 36 dneh prizadejati dvema svetovnim imperijema strahovite udarce in z njima vred dvema najbogatejšima kraljevinama Nizozemski in Belgiji.

Domovina je več kakor stranke

»Sokolski glasnik« objavlja v nedavni številki uvodnik, v katerem pravi med drugim:

»Naši politični voditelji imajo na pozive zaskrbljenih rodoljubov, naj opuste svoje politične spore in se v korist ljudstva spoznamo med seboj, zmerom isti odgovor: Vse to vaše stokanje nima smisla, ker ne razumete prave politike. Mi rade volje priznavamo, da je zahteva po nekaki opustitvi pogosto plod idealizma, ki ne računa z življenjskimi stvarnostmi in s potrebo zdravega tekmovanja v našem političnem življenju. Mnogim je ta zahteva tudi samo plašč za prikritje želje po diktaturi. V dobro urejenih državah s svobodnimi in politično zreli narodi so stranke v političnem življenju naravnost potrebne. Ako je njihovo delo dobrohotno, potem so koristni, ki jih prinašajo stranke narodu in državi, vsekakor večje od škode, ki jo povzročajo s svojimi spori. Toda danes živimo v izrednih razmerah, ki ter-

jajo izredne ukrepe. Nujno se morajo umakniti v ozadje koristi strank in političnih skupin pred koristimi države in naroda. Uvesti moramo politično premirje, ki bo omogočilo zbiranje vseh ustvarjajočih sil našega naroda«.

»Mi nismo političen list,« nadaljuje »Sokolski glasnik«, vendar pa trdimo, da bi med narodom najgloblej odjeknilo, če bi našle naše stranke pot in način, da se zližajo. Nihče ne terja od njih, naj se odrečejo svojim programom in svojim voditeljem, toda če jim je korist države in naroda res glavni smoter, potem naj se zavoljo te koristi zbližajo med seboj, in to tako pri sodelovanju na oblasti kakor pri skupni odgovornosti. Stranke naj ostanejo, toda strankarstvo vendar že enkrat pometimo! Razmere so danes take, da se mora najti oblika za sodelovanje med vsemi našimi strankami, katerih delo res gre za tem, da bi bilo koristno državi.«

Malo podatkov o Italiji ki je stopila v vojno

V zvezi z vstopom Italije v vojno na strani Nemčije bodo našo javnost gotovo zanimali nekateri podatki o Italiji.

Kraljevina Italija v kateri živi nad 43 milijonov prebivalcev, meji na Ligursko, Tirenško, Jonsko in Jadransko morje, na severu na Francijo Švico in Nemčijo, na vzhodu pa na Jugoslavijo. Italiji pripadajo veliki otoki Sardinija, Sicilija, Elba, Egadski in Liparski otoki. Na Jadranskem morju pripadajo Italiji otoka Cres in Lošinj na severu in Lastovo na jugu. Razen tega ima Italija Dodekanez na Egejskem morju, Libijo (Tripolis in Cirenaiko) v severni Afriki, Abesinijo, Somalijo in Eritrejo v vzhodni Afriki. Od lani pa ji je pridružena Albanija, ki je bila dotlej neodvisna država. Same italijanske kolonije štejejo blizu 15 milijonov duš,

tako da živi v vsem italijanskem imperiju okoli 52 milijonov ljudi.

V pogledu prirodnih bogastev je Italija prilično siromašna. Premog kopljejo v Istri in na Siciliji. Pridobivanje premoga se je v zadnem času zelo povečalo, vendar pa mora Italija še uvažati mnogo premoga. Železno rudo kopljejo na Elbi, marmor lomijo v Carrari, žveplo pridobivajo na Siciliji, svinec in cink na Sardiniji, medtem ko je rudnik živega srebra pripadel Italiji šele po svetovni vojni s pridobitvijo Idrije. Tudi bakra ima nekaj doma.

Ker jo varujejo na severu Alpe, ima Italija blago podnebje. Le severni kraji imajo podnebje s hladnimi zimami in toplimi poletji.

Italija ima kakor rečeno nad 43 milijonov

prebivalcev (brez Albanije in kolonij). Prebivalstvo je zelo gosto naseljeno in pride 130 ljudi na kvadratni kilometer. Število prebivalstva naglo narašča. L. 1925. je imela Italija 40.547.829 prebivalcev. Pred 70 leti pa je živel na istem ozemlju nekaj manj kakor 27 milijonov ljudi.

Velik del prebivalstva živi v mestih. Ob koncu l. 1925. je imela Italija 18 velikih mest. Prebivalci predvojne Italije so skoro sami Italijani. Tedaj je bilo v dolini Aosta in sosednih krajih okoli 90.000 Francozov, 4000 Nemcev, 87.000 Albancev, v južni Italiji in na Siciliji 30.000 Grkov, a v tako zvani Benški Sloveniji je bilo nekoliko desetisočev Slovencev.

Po svetovni vojni se je število neitalijanskega prebivalstva povečalo s Hrvati in Slovenci v Istri, na Tržaškem in Goriškem in Krasu, kakor tudi z Nemci na južnem Tirolskem, katerih pa se je lani velik del izselil po sporazumu med Nemčijo in Italijo. Po veri je prebivalstvo Italije skoro čisto katoliško.

V Italiji vlada kralj Viktor Emanuel že 40 let, to je od l. 1900.

Italija ima v mirnem času 650.000 vojakov in more skupno mobilizirati okoli osem milijonov vojakov. Precej vojaštva ima v kolonijah.

Posebno skrb posveča italijanska vlada izpopolnitvi svojega vojnega letalstva in vojne mornarice.

Naši izseljenci v zapadnih državah

Svojce onih naših rojakov, ki so zaposleni v rudnikih in tvornicah na Nizozemskem, v Belgiji in v severni Franciji, je gotovo zelo zaskrbelo, kako so prestali vojno vihar, ki je zadnje tedne divjala čez to ozemlje. Po izpovedbah nekaterih naših ljudi, ki so prispeli iz Belgije v domovino, je sklepati, da so naši rojaki srečno prestali te hude dni. V času najhujših borb so se naši rojaki kljub vsemu odločili vztrajati na svojih mestih. Zatekli so se v zavetišča in pa v bližnje gozdove. Kakor so med domačini uživali zaupanje kot državljani nevtralne države, tako so tudi novi gospodarji vzeli na znanje njihovo odločitev, da bodo nadalje opravljali svoje delo kakor doslej.

Seveda so bile tudi izjeme, kar je ob tako viharinih dogodkih razumljivo. Redki so zapustili svoje stalno bivališče z drugimi begunci vred. Morda so nekateri bili tudi ranjeni. Toda v splošnem se lahko reče, da je bila usoda rojakom naklonjena. Upati je, da bodo naši rojaki v zapadnih pokrajinah, ki so zdaj pod nemško oblastjo, lahko prav kmalu spet v dismenih stikih s svojci v domovini.

Vročje in mrzle kopeli za noge

Noge si lahko okoplješ v mrzli ali topli vodi. Čim više sega voda, tem dobrodejnjša je kopel.

Vročje kopeli so umestne pri pritisku krvi v nogah, pri oteklih žilah, mrzlih nogah, vodeničnem otoku, ozeblinah, obolenjih sklepov, pri izpahnitvi, navalu krvi v glavo, zaprtju, težkem srcu in slabem delovanju obisti, naduhi in migreni, vnetju pljuč in vratu, pri prehladu in njegovih posledicah. Vročje kopel naj traja 10 do 30 minut.

Mrzle kopeli unorabljaj pri solnčarici, če ti je vroče po dolgi hoji in če se ti noge pte. Mrzla kopel naj traja le pet do 10 minut.

Izmenična topla in mrzla kopel je priporočljiva, če imaš mrzle noge, pri vodeničnem otoku, če začneš dobivati ploske noge, pri znojenju nog in oteklih žilah, kroničnih katarjih, poapnenjih žil in sladkorni bolezn. V posodo naliješ vročo vodo prav visoko, zraven pa postaviš posodo z mrzlo vodo, ki sme segati največ do gležnjev. Noge postavi za pet do deset minut v vročo vodo in eno minuto v mrzlo vodo. To napraviš trikrat.

Politični pregled

Važen dogodek je bila

ruska zasedba Litve, nato pa še Estonske in Letonske.

Na zadevne ruske note se nobena izmed teh držav ni uprla, temveč so vse po vrsti dovolile zasedbo. Nota očita Estonski in Letonski, da sta sklenili tajno vojaško pogodbo in vrhu tega skušali k tej pogodbi pritegniti tudi Litvo in Finsko. To postopanje pa da ni v skladu s sklenjenim dogovorom o medsebojni pomoči s Sovjetsko Rusijo, in da je naravnost naperjeno proti Sovjetski Rusiji in varnosti njenih mej na zapadu.

Švicarski dnevnik »National-Zeitung« poroča iz Stockholma, da je ruska zasedba baltičkih držav izzvala veliko pozornost po vsem svetu. Zasedba pomeni za Rusijo nadaljevanje ruske varnostne politike na Baltiku. Imela bo važne posledice tudi za Finsko in Švedsko.

Rusko-nemška meja se je zdaj podaljšala preko bivše Poljske do Baltičkega morja.

Velike množice ruske vojske so bile razvrščene na meji Klajpede. Po navedbah švedskega časopisja hočejo Rusi imeti v tej vojni poslednjo besedo in se zato pripravljajo na vseh straneh. Tudi na rusko-nemški meji na Poljskem se po vesteh istega časopisja zbirajo na obeh straneh veliki oddelki ruske in nemške vojske. Nova poslanika Francije in Velike Britanije si v Moskvi mnogo prizadevata, da bi Rusiji dokazala, da nemška zmaga ne more biti v korist Rusije. Vendar pa Moskva o svojih namerah dosledno molči.

Švedski list »Göteborg Tildingen« poroča iz Kovna, da

ruske čete stalno v velikem številu prihajajo preko meje v Litvo.

Nad 2000 ruskih tankov je od sobote dalje že dospelo v Litvo in so bili takoj razvrščeni. Organizacija vojske posluje v najlepšem redu, tako tudi preskrba z bencinom. Po vesteh švedskih listov je doslej prišlo v Litvo že 30 ruskih divizij. Prav tako pošiljajo Rusi veliko število vojaštva ne samo na poljsko-nemško, temveč tudi na besarabsko mejo.

Na francoskem nemške čete stalno napredujejo in so francoske čete v hudi stiski. Spričo takega položaja je Reynaudova vlada odstopila in je novo vlado sestavil maršal Petain. V novi vladi je vrhovni poveljnik Weygand minister za narodno obrambo.

Novi francoski ministrski predsednik maršal Petain je ponudil Nemčiji premirje.

V svojem govoru preko francoskih radijskih postaj je rekel med drugim: »Na poziv predsednika republike sem prevzel vodstvo francoske vlade in občudovanja vredne francoske vojske, ki je vodila borbo proti sovražniku, nadmočnemu tako v orožju kakor tudi po številu. Prepričan sem, da je ta vojska v polni meri izpolnila svojo dolžnost do svojih zaveznikov. Tako računam na podporo bojevnikov in na podporo vsega francoskega naroda, ko prevzemam nalogo, da zmanjšam njegovo trpljenje. Mislim v tej nesrečni uri predvsem na begunce, ki polnijo ceste v največji bedi. S težkim srcem vam moram povedati, da moramo prenehati z vojevanjem. Ponoči sem poslal nemški vladi poslanico, v kateri sem vprašal, ali je mogoče najti časten način med vojaki, da nismo sovražnosti.«

Angleška vlada si je, kakor javlja Reuter, pred francosko ponudbo za premirje prizadevala, da pomaga Franciji nadaljevati borbo. Uradno je bilo sporočeno, da je v nedeljo

poslala angleška vlada francoski vladi ponudbo, da skleneta Anglija in Francija zedinjenje, da se torej združita v eno državo.

*Izvrstno
antiseptično sredstvo*

za ustno duplino in najboljše sredstvo pri dnevni negi zobovja in ust je ODOL. Uporabljajte za dnevno ustno nego ODOL čuva zdravlja.

ODOL

Nota, v kateri je bil ta predlog stavljen, pravi, da želi na ta način Anglija v usodnem trenutku Franciji nuditi prav vsako pomoč v najvišji meri. Ko je izročil angleški veleposlanik v nedeljo zvečer ta predlog, je predložil francoski vladi že tudi besedilo skupne izjave o sklenitvi zedinjenja med Anglijo in Francijo, ki naj bi jo podpisali in takoj objavili obe vladi.

Angleški radio je v ponedeljek objavil poročilo,

da je Anglija kljub najnovejšim dogodkom v Franciji odločena nadaljevati vojno skupno z vsem britanskim imperijem.

Govor predsednika francoske vlade maršala Petaina je bil sprejet z obžalovanjem, toda ne brez razumevanja. Anglija se zaveda vseh težkoč, ki jih je morala v poslednjem času prestati francoska vojska. V ponedeljek zvečer je po radiu tri minute govoril angleški ministrski predsednik Winston Churchill. Rekel je med drugim: »Novice iz Francije so zelo slabe. Žalosten sem za hrabri francoski narod, ki je padel v to strašno nesrečo. Nič pa ne bo spremenilo obljub nasproti Franciji in ne našega zaupanja, da bo francoski narod spet vstal. Postali smo edini oboženi branilci za zadevo sveta. Storili bomo vse, da se izkažemo vredne svoje naloge. Branili bomo svoj otok in skupno z angleškim imperijem se bomo borili naprej, dokler ne bomo zmagali. Prepričan sem, da se mora končati vse dobro.«

Glede na francosko ponudbo o premirju

sta se sestala v torek v Münchenu nemški kancelar Hitler in italijanski ministrski predsednik Mussolini.

Razgovorom sta prisostvovala tudi zunanja ministra italijanski grof Ciano in nemški Ribbentrop poleg dveh generalov. Po sestanku je bilo izdano nasledno kratko sporočilo: »Državni kancelar Hitler in predsednik italijanske vlade Mussolini sta se sestala danes v Münchenu, kjer sta se sporazumela o stališču obeh vlad glede na francosko ponudbo za premirje.« Množica je obema državnikoma, ki sta se posvetovala v tako zvani palači državnega vodje, priredila velike počastitve.

Po vesteh iz Londona

v preteklih dneh na francoskem bojišču ni bilo nikjer nobene bojne črte, ki ne bi bila razbita.

Francoske čete so bile razdeljene na štiri skupine. Zaradi globokih nemških vdorov so prišle v resno nevarnost. Zapadno od spodnjega toka Seine in zapadno od Eureuxa in Chartresa se angleški vojaški oddelki in ena francoska vojska bore na področju la Ferte Vidame in Chateauneufa, kjer so izvedle več protinapadov. Vojska, ki je branila Pariz, se je umaknila do Loire, katero so Nemci prekoračili. Nemci dalje napredujejo. Francozi še niso položili orožja. Maginotove utrdbe so obkoljene, čete pa, ki so bile v njih, so se po večini umaknile.

Kakor poročajo iz Carigrada

je sovjetska vlada povabila rumunsko vlado, naj pošlje v Moskvo svojega odposlanca za pogajanja.

Med turškimi dobro poučenimi politikimi se zatrjuje, da je nameravana preosnova rumunske vlade v zvezi s pogajanja s Sovjetsko Rusijo.

Švedski prestolonaslednik je te dni izjavil, da

švedska dela na to, da bi tudi v bodoče ostala nevtralna

in ohranila mir, pripomnil pa je, da to ne pomeni, da se bo Švedska odpovedala svoji neodvisnosti.

Švicarski dnevnik »National-Zeitung« poroča iz Moskve:

Ruski državniki v pogajanjih z zastopniki zapadnih velesil vztrajajo pri tem, da Velika Britanija in Francija pristane na daljnosežne koncesije v prid Rusiji.

Predvsem bi morali priznati zdajšnje zapadno rusko mejo vzdolž tako imenovane Curzonove črte za dokončno. Nadalje bi morali Velika Britanija in Francija prepustiti Rusiji svobodne roke, da v smislu svojih zahtev uredi besarabsko vprašanje, in naposled bi se moralo urediti vprašanje Dardanel, tako da bi se jih Sovjetska Rusija lahko neovirano posluževala.

Iz New Yorka poročajo,

da bo zdaj angleška vlada prevzela vsa francoska naročila vojnih potrebščin v Zedinjenih državah.

Anglija in Francija sta doslej naročili v Zedinjenih državah skupno za približno 1600 milijonov dolarjev vojnih potrebščin, po večini letal.

Službeno je bilo v Ameriki objavljeno, da

vlada Zedinjenih držav za enkrat ne namerava zavzeti nikako službeno stališče glede na odločitev francoske vlade,

da prekine sovražnosti z Nemčijo in Italijo. Ameriški časopisi poročajo o globoki vznemirjenosti ameriške javnosti zaradi francoske ponudbe ter pripominjajo, da se Zedinjene ameriške države v prvi vrsti bavijo z vprašanjem usode francoskega brodovja in francoske kolonije Guyane.

Italija na francoski meji prav za prav ni začela pomembnejših bojov, pač pa je že prišlo

do nekaj prask med zavezniki in italijanskimi četami ob meji afriških italijanskih kolonij.

Po Reuterjevi vesti so italijanske čete izvršile tudi napad na Sollum v Egiptu, a so bili odbiti in je bilo nekaj italijanskih vojakov ujetih, med njimi več višjih oficirjev z generalom nekega inženjerskega oddelka. Italijani so dalje izvršili več letalskih napadov na Malto, a Angleži so z bombniki napadli razna letališča v Abesiniji. Rimske vesti računajo z vstopom Egipta v vojno.

Nove zanimivosti iz rastlinskega sveta

Nedavno je prispela z Nizozemskega vest, da se je nekemu vrtnarju posrečilo vzgojiti modro rožo, ki so jo krstili za »Lady Coventry«. Popek te rože ima rdečo osnovno barvo z modrimi žilami. Čim bolj se cvet odpira, tem bolj moder postaja, dokler nazadnje rdeča barva povsem ne izgine.

Iz Atlika v ameriški državi New Yorku je pa prispela vest, ki še bolj preseneča. Tam je vrtnar Edvard Stroh uresničil sen vseh prijateljev rož: posrečilo se mu je namreč vzgojiti rožo brez trnja. Eden izmed njegovih rožnih grmov po naključju ni imel trnja in vrtnarju se je posrečilo razmnožiti to vrsto na 3000 grmov.

Vedno nove skrivnosti odkrivajo prirodoslovci. Tako se jim je na primer posrečilo ugotoviti, da rastline trpe podobno kakor živali in da imajo nekatere celo vročico. Sok narcise se pomladi ogreje včasih celo za 9 stopinj nad toploto zraka v okolici. Prav tako so ugotovili že večkrat, da imajo rožni grmi, če jih stalno oblegajo večje množice ljudi, na primer na vrtnarskih razstavah, znatno zvišano toplino. Tako zdaj že lahko govorimo o pomladni vročici cvetlic, odnosno o vročici zaradi utrujenosti.

Zelo so zanimivi tudi poizkusi, ki jih je napravil ameriški rastlinoslovec Enoch Karer. Izpostavil je namreč rastoče cvetlice umetni razsvetljavi raznih barv. Ugotovil je, da se cvetovi pri rdeči razsvetljavi odvrtača drug od drugega, osvetljeni z modro svetlobo pa se sklanjajo drug k drugemu. Nadalje je ugotovil, da dobe rastline pri modri svetlobi nenavadno dolge korenine, pri oranžni svetlobi pa se korenine skrajšujejo. Pri modrozeleni svetlobi dobivajo rastline rumenkasto barvo, pri oranžni pa posebno krasno zeleno.

D o p i s i

GRABŠINSKI BREG. Novoustanovljena gasilska četa na Grabšinskem bregu vabi prijatelje gasilstva in ljubitelje Slovenskih goric na veliko tombolo, ki bo na praznik sv. Petra in Pavla 29. t. m. ob 15. pri predsedni-

lo in pili vodko. Polkovnik in študent seveda pijače nista dobila.

Okoli dveh so spet nadaljevali pot. Spet so drveli mimo močvirij brez konca in šele proti večeru so prišli v majhen trg.

Šesto poglavje

ROMAR

Trg, kjer so obstali, je bil postaja za karavane obsojencev, ki so jih vodili iz Tobolska v Omsk, potem v Tomsk in naosled v Irkutsk.

Kakšnih petdeset lesenih hiš, ki jih imenujejo »istex«, je stalo ob cesti. V njih je prebivalo okoli sto petdeset ljudi, po večini tatarskih Kalmikov, ki imajo izrazito mongolske obraze. Ti ljudje so srednje postave, krepki, z naprej štrlečimi čeljustmi, povešenimi očmi, ploščatimi nosovi in debelimi, mesnatimi ustnicami.

To pleme prebiva tudi v južnem delu steppe. Ljudje so pošteni, pridni in gostoljubni. Največ se ukvarjajo z živinorejo in vladi ne delajo velikih težav.

Poleg lesenih hiš je bila v trgu tudi velika jetnišnica, ki je služila ujetnikom za počivališče. Tu je voznik obstal. Kozaki so pregnali oba ujetnika z voza in ju s silo odvedli v široko sobano z zamreženimi okni in velikimi lesenim ležiščem, ki je zavzemalo večji del tal. Tla so bila pokrita s črnim blatom, ki je neznožno smrdelo.

»Hotel za izgnanca,« je rekel Sergej tiho. »Tole?« se je Ivan zgrozil. Voz ga je tako pretresel, da je komaj stal. »Saj je slabše kakor v svinjskem hlevu. Golazen naju bo pozrla.«

ku g. Šeku Avgustu na Grabšinskem bregu. To je v središču Slovenskih goric na meji ptujskega in ljutomerskega sreza, kjer je križišče cest, ki držijo v Ptuj, Ormož, Ljutomer, Gor. Radgono in v Maribor. Tombola ima 16 glavnih in nad 400 manjših dobikov. — Gomila je najvišji vrh in obenem najlepši hribček Slov. goric. S hriba je krasen razgled daleč na okoli. Gomila je od Grabšinskega brega oddaljena le dobrih deset minut. Ob lepih poletnih dnevih tu večkrat opazujemo izletnike, ki so prav zadovoljni z lepim razgledom. Ljubitelji Slovenskih goric lahko združijo izlet na Gomilo z obiskom tombole.

GRADAC. (Smrtna kosa). Umrla je v Gradacu pri Črnomlju bivša posestnica in konjacija v Škofji Loki ga. Wascheva Marija v starosti 80 let. Bila je dobra žena. Marsikdo se bo razsolzil, ko bo izvedel za njeno smrt. Naj v miru počiva!

Kitajska kuhinja ima najpestrejšo zbirko jedi

Kitajci kuhajo vse jedi. Sirove uživajo le mlade bele miši, pomočene v medu. Kuhajo celo vodo za pitje in pijejo le toplo pijačo, če le mogoče čaj.

Kako zelo cenijo Kitajci kuharsko umetnost, nam kaže tudi to, da je cesarski kuhar Jieh Ja, ki je živel okrog l. 260 pred Kristusom, spadal med najodličnejše moške države in je imel mnogo častnih naslovov samo zaradi tega, ker je znal pripravljati v resnici kraljevska jedila.

Kakor drugi narodi imajo tudi Kitajci svoja priljubljena jedila. To so razna kačja jedila, ki jih pripravljajo navadno kot omake obložene s koščki kač. Ena izmed najbolj priljubljenih jedil Kitajcev je tako zvana omaka iz sto kokoši. Recept je približno takšen: Večje število kokoši (po predpisu jih mora biti natančno 100) je treba kuhati več ur tako, da meso da od sebe vse svoje sokove in da se obseg tekočine s kuhanjem zmanjša toliko, da zadostuje za približno pet oseb. Potem je treba dodati omaki olujnega gada, povsem očiščenega tudi najtrdišjih kosti. Njegovo meso se kmalu razkuha in se spremeni v nekakšno kašo. Nato je treba jed odstaviti z ognja, da se ohladi. Šele

»Moral se boste tega navaditi, dragi prijatelj! To počivališče je še prava palača in ne smeva se pritoževati. Počakajte samo, da prideva do »žive verige«, potem boste šele spoznali pravo etapo!«

»Kje je ta?«

»Slišal sem, da je prišla včeraj v Kolivan, sredi poti med Omskom in Tomskom. Torej jo bova srečala šele v Tomsku. Pojejva zdaj večerjo in zaspiva! Jutri bomo počivali na Tjumenski cesti.«

»Ali se bova še dolgo vozila?« je Ivan vprašal. »Že danes imam vse kosti razbite.«

»Še pet ali šest dni! Toda zdaj hitro zaspiva, da izrabiva čas.«

Na spanje pa je v začetku ni bilo mogoče niti misliti. V sobi je bilo nešteto sten in uš, ki so jih pustili tudi nesrečni predniki. Izstradane so se vrgle na oba nova prišleca. Poleg tega pa je še tako smrdelo!

Naposled pa je le zmagala njuna utrujenost in brez sanj sta spala do jutra. Za zajtrk sta dobila premalo kuhano kašo.

Potem sta spet sedla na voz, kjer so bili vpreženi trije novi konji. Tudi voznik je bil nov. Kozaki so prav tako dobili nove živall.

Mraz je bil skoraj neznosen, čeprav je sijalo solnce. Nebo je bilo tako čudovito čisto, kakor more biti le v Sibiriji. Voz je drvel z vso naglino. Sneg je bil zamrzel.

Med potjo sta srečala kaznjena nekaj Kalmikov, ki so gnali svoje črede v južne pokrajine, kjer ni takšnega mraza. Na laseh, ki so jih imeli spleteno v kite, so imeli velike usnjene kučme. Za orožje so jim služile dolge puške.

Kmalu se je spet pokazala širna stepa v vsej svoji samotnosti in puščobi. Voz je hitel

× Kako preživijo Američanke svoje življenje. Neki ameriški podatki ugotavljajo, da žive ameriške ženske povprečno 75 let. Omožijo se okoli svojega 26. leta, rode po enega otroka, ki tehta 550 kg, same pa tehtajo povprečno 60 kg, visoke so 172 cm, gredo po tridesetkrat na leto v kino, prespijo 26 let svojega življenja, osem let se bavijo z gospodinjskimi posli in 26tisočkrat si umijejo zobe.

MEHKI MOŽGANI

Snubec: »Gospod ravnatelj, vašo hčer ljubim. Omeščajte svoje srce in dajte mi jo za ženo!«

Ravnatelj: »Dragi moj, pri meni ne vlada srce, temveč možgani!«

Snubec: »Kdaj pa bi potem smel računati z omeščanjem vaših možganov, gospod ravnatelj?«

ohlajeno omako je treba dati na mizo. Toda vsakemu se ne posreči pripraviti to jedilo, zato mora biti pravi kuharski mojster. Prava nesreča bi že bila, če bi v gadu ostala koščica, ki bi pripomogla sladokuscu na oni svet.

Priljubljena kitajska jed so dalje šape tibetanskih medvedov. Zelo znana jed so koblice, zlasti na jugu, da ne govorimo o govnačih, ki jih jedo predvsem ubožni ljudje, ali o plavutih morskoga psa, ki jih lahko dobite v vseh kitajskih restavracijah. Nič nenavadnega ni jedilni list, ki je kar podoben knjižici, saj obsega do 280 jedil.

Tujci, ki prihajajo na Kitajsko, pa navadno obiskujejo gostilne, kjer jim gostilničar postreže z jedmi, ki ustrezajo njihovemu okusu. Tako lahko dobe vselej tako zvano pekinško gos. Nezaupljivim ljudem je seveda težavno jesti jedi, ki jih niso vajeni. Čudnih kitajskih jedi večina tujcev navadno ne izbira že zato, ker so zelo drage in ker jih je treba pripraviti po naročilu. Tako na primer velja kosila za pet oseb, h kateremu spada juha iz kač najmanj 9000 dinarjev.

Tisti, ki Kitajce dobro poznajo, trdijo, da je nesmiselna trditev, da Kitajci jedo vse.

po močvirnem ozemlju, ki se širi do vznožja crjaškega Altajskega gorovja. Mraz je še bolj pritisnil, da sta oba jetcnika, ki sta bila le slabo oblečena, hudo zmrzovala. Zlasti je trpel študent, ki je bil vajen toplega podnebjja v Odesi. Oba sta se stiskala v vozu, da sta bila vsa otrpla.

»Strašna dežela. Upam, da bova v januarju že v rudniku. Kolikšen mraz pa je prav za prav v Sibiriji?«

»Navadno do štirideset stopinj pod ničlo. V Verhojansku pa padé časih živo srebro celo pod šestdeset stopinj.«

Zdaj niso mogli več tako hiteti kakor prej. Spet je začelo močno snežiti. Čez pol ure je bila trda snežna skorja pokrita z novim snegom, ki ga je bilo kar naenkrat pol metra. Kolesa voza so se globoko pogrezala. Do opoldneva vzlac voznikovemu priganjanju niso prispeli niti do Tjumenske ceste. Kozaki so se bali, da bodo morali prebiti noč v snegu. Zato so opoldne le prav malo časa počivali in kmalu je spet začel pokati voznikov bič.

»Kje bomo pa ponoči spali?« je vprašal Ivan, ki so mu kar zobje šklepetali. Opiral se je ob široka polkovnikova ramena.

»Najbrž ne v Kamiševku,« je odvrnil Sergej. »Konji so močno utrujeni in nikamor dalje ne pridemo.«

»Hudiča!« je vzkliknil Ivan in se obrnil h kozakom. »Ali naj mar od mraza poginem? Ze zdaj sem ves zamrzel.«

»Prava reč. Bo pač en zarotnik manj na svetu,« je odvrnil eden izmed njih in se značilno posmejal.

(Dalje prihodnjič)

Kitajski pisatelj Lin Jutang sicer piše v svoji knjigi »Moja dežela in moj narod«, da so Kitajci nedvomno edina bitja na zemlji, ki jedo vse, toda ni pravila brez izjeme, kar velja tudi v tem primeru. Kitajci ne jedo sira, ker se jim gabi. Niti pri stalnih stikih z Mongoli in belokožci se niso mogli privaditi siru. Kitajski huharji, ki so prisiljeni pripravljati jedila po evropskem načinu, in kitajski sluge, ki morajo ta jedila nositi na mizo, doprinašajo prave žrtve, če morajo nositi sir.

Da Kitajci mnogokaj jedo, kar bi Evropec ne vzel v usta, je res. Siromašen Kitajec se mora zadovoljiti s tem, kar mu pač narava nudi. Če je hudo pomanjkanje, uživa tudi kuščarje in drevesno skorjo. Zgodi se tudi, da si mora ubogi Kitajec iskati svojo hrano celo med rudninami. Bogatin uživa v lepše pripravljani obliki to, kar siromak uživa takšno, kakršno najde. Bogatin si včasih skrbno izbere pri nakupu kakšno posebno živilo ali pa si ga sam pridela, odnosno vzgoji.

Po slabih letinah se na Kitajskem znatno zmanjša število psov, pač zaradi tega, ker jih

ljudje pojedjo, prav tako kakor mačke, miši in celo podgane. V glavnem se z njimi preživljajo najsiromašnejši ljudje, toda tudi bogatini se ne odvrtaajo s studom od takšnih jedi, temveč jih imajo na svojih jedilnih listih kot posebne slaščice. Če že jedo pse, mora biti pes posebne pasme. Tako je posebno priljubljen pes neke kitajske pasme, ki je baje posebno okusen, če ga krmijo dalje časa z izbrano hrano. Tega psa so baje vzgojili s križanjem lisice s samojedskim severnim psom. Razlikujejo tri vrste te pasme, ki jim Kitajci pravijo »čav«: črne, rjavkaste in bele, zahteva pa je, da morajo imeti psi vseh teh treh vrst črne gobce. Par psov te pasme imajo za stražo v italijanskem konzulatu v Sanghaju. Siromaki jedo vse vrste miši od poljskih miši do podgan. Bogatinom prijaajo le bele miši, ki so zrejene po predpisanih pravilih. Strupenih reči Kitajci ne jedo, kar je pač razumljivo, ker bi se zastrupili, vendar pa jih uživajo kot zdravilo, odnosno kot protistrupe v nekaterih jedilih. Tako na primer pripravljajo kačje meso, pomešano z mesom strupenih in nestrupenih kač.

letju s Samojskih otokov. Ustvarili so svojo posebno kulturo. Znane so njih rezbarije in biserni okraski. Orodje so izdelovali le iz kamna ali školjk. Njihovi poglavarji so bili znani po svojem umetniško izvršenem tetoviranju. Maori so bili zelo bojeviti in Angleži so si jih komaj podvrgli. Zdaj je maorska kultura v nazadovanju. Na južnem otoku so Maori že skoro povsem izumrli; drže se le na severnem, a so tudi že tam izumirajoča manjšina.

Kmalu bodo izumrli prebivalci Ognjene zemlje v najjužnejšem delu Južne Amerike. Vedno so se morali trdo boriti za življenje s sirovo naravo in nikdar niso razvili posebne kulture. Začeli so nazadovati v prejšnjem stoletju, in sicer tako zelo, da jih je od japonskega plemena, ki je šlo l. 1862. 3000 ljudi, ostalo le 25. Ko bodo izumrli domačini Ognjene zemlje, bodo z njimi izumrli tudi najjužnejši človeški prebivalci.

O črnih v Afriki pa lahko rečemo, da kažejo izredno življenjsko silo in prilagodljivost. Čeprav so bili in so še vedno ostali v zvezah z Evropeci, ne trpe zaradi tega posebno ter so še vedno glavni prebivalci Afrike, kar bo ostalo odločilno v bodočnosti. Zalostna izjema je le pleme Krovakov, ki so pregnani v najslabše dele pri Kalaharijski puščavi v Južni Afriki. To je bilo nekoč pleme izvrstnih lovcev, ki so živeli prvotno v Severni Afriki. Zanimiv spomin na njihovo nekdanjo kulturo so sliké na skalah, predstavljajoče razne prizore iz lovskega življenja.

V Aziji izumirata v naši dobi dva naroda, kar pa ni neposredna posledica škodljivega vpliva evropske prosvetljenosti. Predvsem so to Vedi, eden najpreprostejših narodov na svetu, ki živi v gorskih gozdovih otoka Ceylona. Razen loka in puščic za lov in palice za izkopavanje užitnih korenin, ne poznajo nobenega orodja in ne orožja, če izvzamemo še leseno pripravo, s katero si delajo ogenj. Obleke ne nosijo skoro nobene, ob slabem vremenu in ponoči se pa zatekajo le pod streho iz vejevja ali v skalno duplino. S sosednimi plemeni trgujejo, drugih stikov pa z njimi nimajo. Pa niti ne trgujejo ne z njimi neposredno. Svoj lovski plen polagajo na določene kraje, kamor prihajajo ponj njihovi sosede ter jim tam puščajo v plačilo drugo blago. Vedov je tako malo, da so jih učenjaki nekolikokrat že razglasili za izumrle.

Drugi izumirajoči azijski narod so Aini, ki so živeli prvotno na vsem Japonskem, zdaj so pa potisnjeni le v najsevernejše dele Japonske, na otok Jeso, Sahalin in delno na Kurilske otoke. Je jih še okrog 20.000. To je zelo zanimiv narod. Moški se razlikujejo od Japoncev po velikih bradah. Njihove rezbarije in okraski na oblekah kažejo precej visoko stopnjo umetnosti. Aini stanujejo poleti v kočah, pletenih iz trstja, pozimi pa v hišah, narejenih iz blata. Glavno delo mož je ribolov in lov na medvede. Medvedi imajo tudi velik pomen v njihovi veri. Poseben običaj pri Ainih je, da ostane nevesta tudi po poroki, dokler ne rodi, pri svojih starših. Japonci imajo primešane precej ainske krvi, kar se kaže tudi v tem, da imajo nekateri goste in dolge brade.

Muha, ki je dvakrat hitrejša od letal

Narodopisni muzej v Zedinjenih državah se je pečal z merjenjem hitrosti raznih živali. To ni bila lahka naloga, kajti v večini primerov so morali ugotoviti hitrost gibanja živali v naravi in ne v ujetništvu. Nekatere živali so zasledovali z avtomobilom, druge pa celo z letali. Merili so tudi hitrost leta nekaterih žuželk, kar je bilo še težavnejše delo. Dolga leta je trajalo, preden so bili zbrani res zanesljivi podatki.

Ugotovili so, da je višek dosegla izmed vseh živih bitij na zemlji neke vrste muha, ki jo imenujejo cefenomijo. Ta muha leti s hitrostjo do 1300 km na uro, kar je skoro dvakrat večja hitrost kakor hitrost najhitrejših letal. Hitrost človeka brez pripomočkov za gibanje je zelo majhna v primeri z mnogimi vrstami živali. Človek ni niti tako hiter kakor slon, pri plavanju pa lahko tekmuje le z najpočasnejšimi vrstami rib.

V zraku dosežejo nekateri ptiči tole hitrost: lišček 16 km na uro, sloka 20, strnad 26, vrabec 27, penica 28, šoja 32, drozg in kukavica 35, gavran 38, kragulj 40, črna raca 41, morska lastavica 46, pelikan 48, divji golob 51, škrjanec 64, divja gos 72, kolibrj 88, divja raca, navadni orel, kanadska gos, vrana in fazan 96, sokol 99, orel 193 in lovski sokol 289. Samica gori omenjene muhe doseže hitrost 988 km na uro, samec je pa znatno hitrejši in leti s hitrostjo 1316 km na uro, to se pravi 366 m v sekundi ali hitreje kakor se širi zvok.

Hitrost žrebeta znaša 14 km na uro, prašiča 17, psa 32, slona 39, volka in hrta 37, divjega osla 64, zajca 72, dirkalnega konja 68 in gazele 96. V vodi je najpočasnejša riba krap, ki doseže le 1.4 km na uro. Višek v vodi ima najbrž leteča riba, pri kateri so ugotovili hitrost 56 km na uro.

Preprosti narodi izumirajo v stikih z belokožci

Prihajanje Evropecev v druge dele sveta je prineslo mnogim divjim narodom le pogubo. Preprosti narodi se niso mogli prilagoditi novi kulturi in niso bili dovolj odporni proti boleznim, prinesenim iz Evrope. Pogosto so pa tudi začeli izumirati, ker so bili pregnani v manj rodovitne kraje. Tako so izumrli Indijanci na Antilskih otokih, Azteki v Mehiki, Inki v Peruju, Tasmanci na otoku Tasmaniji in drugi. Podobna usoda čaka še nekatere druge narode, ki izumirajo tako rekoč pred našimi očmi.

Podobnemu koncu se bližajo domačini na otokih Tihega morja. Tako je na primer na Havajskih otokih, kjer se je razvila pomembna prvotna kultura, nazadovalo število čistokrvnih domačinov od 200.000 na 40.000. To, kar dandanes prodajajo za izdelke Havajcev, izvira po večini od priseljencev ali je pa izdelano v Ameriki.

V Severni Ameriki izumirajo počasi Indijanci. Ti Indijanci so se pečali prvotno z lovom na bizone. Njihovi boji z belim človekom, ki jih je izganjal s prerij, so dobro znani. Ko so bile črede bizonov iztrebljene, so prišli Indijanci v veliko bedo in zdaj živijo samo še v določenih jim krajih. Čeprav so jim naposled priznali vse državljanske pravice, vendar se ne morejo čisto prilagoditi evropskemu življenju. Izmed 300.000, ki jih še živi, se le redki Indijanci uveljavljajo kot redni državljani. Mnogo bolj se pa drže Indijanci v Kanadi in na Aljaski, kjer lahko žive po prvotnem načinu. Prehranju-

jejo se predvsem z lovom na kopnem in ribolovom.

Poglejmo naprej v Avstralijo. Ko je bila odkrita avstralska celina, je živelo tam okrog 150.000 domačinov. Zdaj jih je le še 50 do 60.000 in pregnani so v puste pokrajine severne in srednje Avstralije. Na otokih Novega Zelanda so prejšnje čase živeli povsod Maori, ki so se tja preselili v 13. ali 14. sto-

Delovanje vohunov je skrajno pretkano

V vseh državah se opozarjajo ljudje, naj zdaj v vojnem času molčijo ali vsaj pazijo, da jih nihče ne posluša. Umetnost vohunov je od nekdanj zelo premetena in vohunstvo more prevariti celo protivohunstvo, to je tiste ljudi in urade, ki jih ima vsaka država, da onemogoča delovanje vohunov.

Od pravih vohunov je treba ločiti navadne prisluškovalce, ki so samo v službi vohunov in dobivajo od njih nagrade. To so ljudje, ki sami ne vedo, kolik pomen imajo obvestila, katera zbirajo, vedo pa seveda, da služijo vohunom. Prisluškovalci enostavno poslušajo, kaj ljudje govorijo, in poizvedujejo od ljudi, kar morejo izvedeti, in to donesajo vohunom, ki sedé v svojih uradih ali

stanovanjih. Vohuni morajo potem presoditi, ali so obvestila, ki jih dobivajo, pravilna ali ne, ali so zanesljiva ali dvomljiva, ali pa mogoče kar zlagana in pretirana, da razni zlikovci izvabijo od vohunov denar. Le zanesljive in važne vesti izročajo vohuni tajni policiji države, od katere so najeti v ta namen. Včasih so med vohuni zelo ugledni ljudje, ki so v visokih službah in se gibljejo v odlični družbi, ne da bi kdo le slutil, da so vohuni.

Danes delujejo vohuni s silno premetenimi sredstvi. Vodja angleške tajne policije Thomas Aston je zbral nekaj primerov pretkanega vohunstva iz zadnje svetovne vojne in jih zapisal v knjižici. Naj navedemo nekaj primerov iz te knjižice:

Kmet se pelje po cesti z zaboji jajc. Kdo bi mislil, da je mož v službi vohunstva! Med jajci pa je nekaj trdo kuhanih. Moža zapro in razbijejo nekaj jajc. Doženejo, da so na zunanjšini trdo kuhanega beljaka rjave črke. Poizkusi pokažejo, da je nekdo napisal sporočilo iz raztopine sladkorja in galuna na lupino, na kateri se pisava ne pozna, pač pa se dobro vtisne na trdo kuhanem beljaku.

Sporočila pa se tudi lahko napišejo, ali z navadnimi črkami ali pa s tajnimi znaki, s šivi na perilu, rokavicah, nogavicah in podobnih rečeh, ki spadajo k ženskim potrebščinam. Posebno važna sporočila napiše vohun ali njegov pomočnik v obliki celih veznin. Tako so carinski uradniki preiskali žensko, ki je imela v svojem perilu in nogavicah vseh vseh stotine besed. Zasledili so jo pa zaradi tega, ker šivi niso bili v skladu s kakovostjo perila in so bili nerodno prišiti, česar bi ne napravila nobena izučena šivilja.

Pri nekem vohunu, ki se je pripeljal na Angleško, so našli v prtljagi tudi album znamk. Soditi bi bilo torej, da je bil mož zbiralec znamk. Toda dognali so, da so bile znamke izbrane po gotovem načinu na podlagi datumov poštnih pečatov in države, iz katere so znamke. Tako na primer so omenile tri portugalske, dve perzijski in štiri kitajske znamke tri vojne ladje, dve težki in štiri lahke križarke.

Posebno prebrisani so japonski vohuni. Med japonsko-mandžursko vojno so japonski vohuni v Ženevi izvedeli skrivnosti z zaupnih sej raznih odborov Zveze narodov na ta način, da so podkupili sobarice, natakraje in strežnike hotelov z visokimi napitninami.

× **Angleži so ustavili Franciji dobavo premoga.** Iz Londona poročajo, da so ustavljene vse dobave angleškega premoga za Francijo. To se je zgodilo zaradi nevarnosti, da bo vsa Francijo zasedla Nemčija.

× **Parnik »Washington« pelje ameriške državljane v Ameriko.** Vlada Zedinjenih držav je sporočila vojskujočim se državam, da pričakuje, da značne in pomorske sile teh držav ne bodo vznemirjale prevoza parnika »Washington«, ki pluje v Zedinjene države z ameriški begunci. Parnik »Washington« je v nedeljo odplul iz zaliva Galwaja z 200 potniki.

× **Moški, ki je bil nekoč ženska, se je oženil.** Bralci se bodo morda še spominjali znane češke sportnice Zdenke Koubkove, ki so jo z operacijo spremenili v moškega. Odtlej se je imenovala Zdenko Koubek. Mladi mož, ki je upravni uradnik v Pragi, se je zdaj oženil z neko uradnico.

× **Stara zaljubljenka navada odpravljena zaradi vohunov.** Angleški zaljubljenki imajo navado, da svoja pisma končujejo s križci, ki naj povedo, koliko poljubov pošiljajo. Angleška vlada pa je te dni razglasila, da takšno poljubljanje ni v bodoče nič več dovoljeno v pisnih in da cenzura neusmiljeno uniči taka pisma. Dognali so namreč, da so se vohuni okoriščali s takimi nežnostmi in si z njimi pomagali v poročevalski službi.

× **Tudi Egipt ima svojo obrambno črto.** Od Soluma do Rafe ob Sredozemskem morju in od Soluma do meje Sudana se razteza skozi puščavo obrambna črta Egipta, ki se imenuje Tutankamenova ali Farukova črta. Če bi sovražnik skušal prodreti skozi puščavo, bi se moral boriti s puščavo samo in še s protiletalskimi topovi. Vsa meja do Sredozemskega morja je polna protiletalskih topov in strojnih pušk, tako da nobenemu letalu ne bo mogoče neopaženo priti čez mejo.

× **300 parov čevljev iz slonove kože!** Slon Ohanasan je bil v živalskem vrtu v Ujenu na Japonskem ljubljenc vseh obiskovalcev. Ko je žival poginila, so splošno izražali željo, da bi jo dostojno pokopali. Tako bi se tudi bilo zgodilo, če se ne bi bil neki tvorničar čevljev izmislil, da bi bilo mogoče iz slonje kože izdelati usnje za podplate. Tako so slona odrli, preden so ga pokopali. Kožo je kupil tvorničar in iz nje izdelal 300 parov čevljev.

× **Iznajdljivost okoli prehrane v Nemčiji.** Blokada, s katero zavezniki ovirajo ali sploh

Zato so morale te osebe prazniti košare za papir in prinašati vsebino vohunom. Ti so s čudovito potrpežljivostjo potem sestavljali drobce papirjev, pisanih v najmanj 40 jezikih, tako da so mogli prebrati cele zapisnike sej, ki so bile za njihovo državo važne.

Zgodi se tudi takole: Postrežnica briše okna nekega tujega poslaništva v Berlinu. Ljudje iz poslaništva sicer ne verjamejo, da bi mogla biti taka postrežnica nevarna in da bi vzela kakšne važne spise s seboj, toda treba jo je nadzirati, ker je tako naročeno in človek nikoli ne ve, s kom ima opravka. Zato postrežnico vsak večer natančno preiščejo. Pa to nič ne pomaga, zakaj ona oddaja na ta način sporočila, da rabi za brisanje šip krpe različne barve, da briše od zgoraj navzdol, od doli navzgor, od leve na desno in narobe ali pa poševno. Vse to igračkanje po dogovoru nekaj pomeni. Sprejemalec v hotelu ali hiši nasproti potem sestavi njeno sporočilo.

Italijanski vohuni v minili vojni so se, kakor je dognala takratna nemška tajna policija, posluževali not. Pošiljali in sprejemali so sporočila po pošti iz nevtralnih držav v obliki not h kakšni pesmi. Ta reč se je potem tako zelo razširila, da danes nikjer več ne zaupajo notam, ki vsaka pomeni posebno črko. Ugotovili so tudi, da se sporočila pišejo z vodo, v kateri je raztopljen aspirin. S to raztopino pisana sporočila so nevidna in ostanejo nevidna, četudi jih pomažeš s kemičnimi tekočinami, ki spravijo na dan vsako pisavo. Če pa omenjena sporočila razsvetliš z ultravijoličasto svetilko, jih lahko bereš, ker se začno svetiti.

onemogočajo dovoz vsakdanjih potrebščin z ladjami v Nemčijo, sili Nemce k čim večji iznajdljivosti. Nedavno je bil v Berlinu zbor strokovnjakov za preučevanje maščob. Na zboru so poudarjali, da marsikatera izmed redilnih snovi med ljudstvom po krivici ni priljubljena. Predsodki glede okusa in barve da se morajo premagati. Zanimivo je, da je mestna klavnica v Stuttgartu posvetila vso pozornost odpadkov pri klanju živine. Dognali so, da imajo ti odpadki mnogo snovi, ki se dajo izkoristiti. Tako pridobivajo iz teh odpadkov zdaj krmilo za živino in razne maščobe za industrijske potrebe (zlasti za izdelovanje mila). V Nemčiji so zdaj vsi mestni vrtnički skrbno obdelani. Zmerom spet tudi odkrijejo kako novo prosto rastočo rastlino, ki se da porabiti za hranu. Mnogo te tako zvane divje zelenjave posuše za zimo.

RADIO

Liubliana

od 23. do 30. junija

Nedelja, 23. junija: 8.00: Jutrnji pozdrav. 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 8.45: Verski govor (msgr. Viktor Steska). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Gorenjski trio. 10.00: Smetana: Moja domovina, simfonična suita (plošče). 11.00: Operni trio, vmes bosta pela narodne Andrej Jarc in Tone Petrovič s spremljevanjem harmonike (Avgust Stanko). 12.30: Objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Nedeljski koncert radijskega orkestra. 16.30: Pol ure za dijake. 17.00: Kmetijska ura: Katere bolezni uničujejo zarod naše živine (dr. Janko Koren). 17.30: Pevski zbor »Cankar«. 18.15: Citre in balalajke (plošče). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura: 19.40: Objave. 20.00: Prenos pevske tekme iz opernega gledališča. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: V kresni noči (radijski orkester).

Ponedeljek, 24. junija: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Iz otroške sobe (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 14.00: Poročila. 18.00: Zdravstveno predavanje: Nekaj o dieti (dr. Božena Zajc-Lavričeva).

18.20: Komorni trio (plošče). 18.40: Slovenski delež v tujih kulturah: Znanstveniki (prof. Vilko Novak). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 20.00: Veseli zvoki (plošče). 20.30: Operna glasba. Sodelovali bodo Ksenija Vidaličeva, Ivan Franci in radijski orkester. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za boljšo voljo (plošče).

Torek, 25. junija: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Po domače (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 14.00: Poročila. 18.00: Čelo-solo (prof. Čenda Šedlbauer, pri klavirju prof. Pavel Šivic). 18.40: Gostinstvo in turizem (Joško Sotler). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 19.50: Gospodarski pregled (Drago Potočnik). 20.00: Orkestralni koncert (plošče). 20.20: Martin Krpan. Pripredil in režira Fran Žižek. Izvajali bodo člani radijske igralske družine. 21.00: Koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za ples (plošče).

Sreda, 26. junija: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Godbe na pihala igrajo (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Veseli kvartet. 14.00: Poročila. 18.00: Mladinska ura: Reportaža iz tiskarne. 18.40: Restavriranje kapiteljske cerkve v Novem mestu (Jože Gregorič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 20.00: Violinski koncert prof. Jana Šlaisa (pri klavirju Ruža Šlaisova). 20.50: Bizet: L'Arlesienne, suita (plošče). 21.10: Pevski zbor »Slavec«. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Havajske kitare in vurlishe orgle (plošče).

Četrtek, 27. junija: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Pisan drobiž (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Opoldanski spored slovenskih skladateljev (radijski orkester). 14.00: Poročila. 18.00: Šramek »Škrjanček«. 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Koncert opernega baritonista B. Popova (pri klavirju prof. Pavel Šivic). 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Radijski orkester.

Petek, 28. junija: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 9.00: Šolska ura: Vidovdanska proslava (pripravila II. deklška meščanska šola v Ljubljani, vodila bo Marija Laharnarjeva). 10.00: Prenos iz stolnice. 12.00: Iz domovine (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Akademski pevski kvintet. 14.00: Poročila. 18.00: Koncert jugoslovske glasbe (radijski orkester). 18.40: Predavanje o Vidovem dnevu (prof. Fran Trdan). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 20.00: O zunanji politiki (Fran Terseglav). 20.30: Koncert (radijski komorni zbor in radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Slovenska lahka glasba (plošče).

Sobota, 29. junija: 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Verski govor (Valerian Učak). 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Petra. 10.30: Iz slovenskih krajev (plošče). 11.00: Koncert vojaške godbe. 12.30: Objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 17.00: Kmetijska ura: Vzreja in nega prascev (inž. Padar Jože). 17.30: Kmečki trio in Fantje na vasi. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 20.00: Veselo rajanje (plošče). 20.30: Operni spevi (Ado Darian in radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Cimermanov kvartet.

Program vojaške godbe za 29. junija ob 11: Muhvič: Naš krstaš, koračnica. Schönherr: Slovenska uvertira. Čajkovski: Evgen Onjegin, fantazija. Dvořak: Slovanski ples št. 3. Šrabec: Dalmatinski šajkaš. Parina: Romanca iz »Urha, grofa celjskega«. Gounod: Romanca iz opere »Faust«. Jenko: Kosovo uvertura. Dolinar: Duhteči nagelj, venček slovenskih pesmi. Strauss: Južne cvetke, valček, Učakar: Koračnica.

× Svojevtrstno življenje Londona v vojnem času. O tem, kako se je življenje v angleški prestolnici spričo grozeče nevarnosti spremenilo, poroča londonski dopisnik madridskega dnevnika »ABC«. Cene živil so se podvojile in pokazala se je nenadno dolga vrsta neprijetnosti: velike zamude pošte, prepoved o gibanju v okolici mesta, nadzorstvo nad vsemi tujci, tudi nad tistimi, ki so bili brezpogojno zanesljivi, in naposled mnoge nezgode, ki jih povzročata zatemnitev. Javna poslopja so se spremenila v trdnjave, javne prometne pripomočke so zakrinkali.

Za smeh in kratek čas

STRAH PRED PALICAMI

Očka in sinko gresta proti gozdu. Zdajci se sinko ustavi, češ da ne gre skozi gozd, ker ga je strah.

Očka: »Zakaj se bojiš gozda?«

Sinko: »Ker rasejo v njem palice!«

V NEVARNOSTI

Lepa mladenka je prišla k zdravniku, da bi jo cepil.

»Prosim pa, gospod doktor,« je dejala, »da bi me cepili na mestu, kjer se ne bo videlo.«

»Prav,« je odgovoril zdravnik. »Cena je 100 din in plačati je treba naprej.«

»Zakaj pa naprej, gospod doktor?«

»No, to je posebna reč. V takšnih primerih postanem pogosto slaboten in potem ne terjam plačila.«

IZ SOLE

Učitelj je navedel razna nasprotja — tako debel, tenek, velik in majhen...

»Nežica, povej mi nasprotje za prsto,« je rekel naposled.

Vsa rdeča je odgovorila Nežica: »Zasedeno.«

PRED SODNIKOM

Sodnik: »Zakaj ste pri prvem zaslišanju povedali napačno ime?«

Obtoženec: »Bil sem tako razburjen, da nisem samega sebe poznal.«

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljen: **Zgodbe brez groze**
 Klavund: **Pjotr-Rasputin**
 Ravljen: **Črna vojna**
 Thompson: **Sivko**
 Majerjeva: **Rudarska balada**

Broširana knjiga: din 10.—

Vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“ LJUBLJANA

KNAFLJEVA ULICA 5

KUMINO

kupuje po najboljši ceni Jos. Jagodič, trgovina s specerijo, Celje, Glavni trg-Gubčeva ulica.

USNJARSKI POMOČNIK

dobi stalno delo. Ivan Jeglič, Grosuplje.

ZIVCNO OSLABELIM. Znanstveno je ugotovljeno, da »Ka-le-fluid« urejuje sekretorno delovanje vseh žlez, krepi organizem in vrvnotežuje živčevje tako, da človek ponovno postane krepak in sposoben za delo. — Brezplačno podrobna literatura, zahtevajte na naslov: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. — »Ka-le-fluid« se prodaja v lekarnah. — S. br. 10537-33.

Vsem ljubiteljem petja in naših lepih narodnih pesmi priporočamo našo novo

žepno pesmarico slovenskih narodnih pesmi

katero dobite za malenkosten znesek

16 din vezano v platno in

24 din vezano v usnje z zlato obrezo.

Po pošti 1.50 din več.

ZALOŽBA HRAM

Ljubljana, Florjanska 14.

NOV REDILNI PRAŠEK

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z majhnimi stroški zredi svoje prašiče. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav.

6 din, po pošti 15 din, 3 zav. po pošti 27 din, 4 zav. po pošti 33 din. Mnogo zahvalnih pisem. Prodaja drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ul.

MOŠTOVA ESENCA „MOSTIN“

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z najhujšimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20.—, po pošti din 40.—, 2 steklenici po pošti din 65.—, 3 steklenice po pošti din 85.—.

Pazite, pravi »Redin« in »Mostin« se dobi samo z gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ul. 1 a. Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor, Gosposka ulica 34.

Ali ste se rodili v letih od 1859. do 1935.

Citalci »Domovine«, rojeni od leta 1859. do 1935., se naprošajo, da navedejo podpisnemu svoja imena in natančne rojstne podatke. F. T. KARMAH, grafolog, čigar znanstvena raziskavanja so splošno priznana in se obsežno komentirajo v vseh listih, se je odločil, da bralcem »Domovine« ustrezne s senzacionalnimi napovedbami, na podlagi katerih morejo generacije, rojene med leti 1859. in 1935. popraviti svoje življenjske položaje in doseči srečo v vsakem pogledu. Ta objava je zelo važna, ker nudi bralcem edinstveno priložnost, da izpopolnijo svojo življenjsko srečo. Nepogrešna jasnovidnost grafologije vam bo pojasnila:

1. vaš značaj, njegove pomanjkljivosti in kakovosti,
  2. vaše poglede v ljubezni,
  3. vaša pričakovanja v spekulacijah, trgovini,
  4. vaša pričakovanja glede na nasledstvo,
  5. dolgotrajnost vašega življenja,
  6. vaše prijatelje, vaše pokrovitelje,
  7. vaše neprijatelje, krivične obtožbe,
  8. potovanja, spremembe bivališča,
  9. družinske neprilike,
  10. vse, kar želite vedeti o loterijskih uspehih.
- Stavite mu nekoliko važnejših vprašanj, ki vas najbolj zanimajo, in dajte mu natančne rojstne podatke. Vse gori navedeno boste dobili CISTO BREZPLAČNO, ako kupite od pisca njegovo knjigo »NAŠE ŽIVLJENJE IN OKULTNE SKRIVNOSTI«. Cena knjigi je samo 30.— din. Denar se pošlje vnaprej na čekovni račun št. 17.455 na stalni naslov: F. T. Karmah, Zalec.

NOVOST!

SAMO
DIN 49.50

Št. 62.300 Anker-ura pravi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, leg. kromiran okrogel s pisemno garancijo

Din 49.50

Štev. 62.301 Ista osvetljenimi kazalci in številčnico

(Radlum)

Din 59.50

Zahtevajte cenik. Nam vam ga pošlje za stonj in poštino prosto

H. Suttner

Ljubljana 6.
Lastna protokollirana tovarna ur v Švic.

Vsem posestnikom naznanjam, da sem prevzel samoprodajo splošno znanih »TURFAN« mlinov in »CONZ« elektromotorjev.

Napredni gospodarji!

S »TURFAN« mlinom morete mleti doma vse vaše s trudem pridelano žito v poljubno fino moko, zdrob, ješprenj in kašo. Obenem lahko z njim čistite žito.

Za pogon vseh kmečkih strojev si nabavite CONZ elektromotorje, ki so najnovejši model in so zaščiteni proti prahu in vodi, imajo že vdleano stikalo.

Vse te stroje dobite po nizkih cenah pri

Pohitite z naročili, ker cena materialu je vsak dan višja

JELENZ ADOLF & TOMAŽIN
LJUBLJANA, CELOVSKA 49

MALI OGLASI

Naslovi inserentov oglasov s šiframi ostanejo strogo tajni.

BUKOVA DRVA KUPIM

Upoštevam samo ponudbe z navedbo cene franko nakladalna postaja, sečnje in dimenzije. Ponudbe je nasloviti na upravo »Domovine« pod »Vagonsko«.